

cenne

valuable, priceless, lost

**bez cenne
utraczone**

Narodowy
Instytut
Muzeów

1(108)–2(109)/2025

kwartalnik

ISSN 2657-7801

W numerze:

4.

Bellum pro praeterito. Jak wojna wpłynęła na nielegalne poszukiwanie i handel zabytkami archeologicznymi w Ukrainie

Kyrylo Myzgin, Uniwersytet Warszawski

68.

Konferencja Międzynarodowego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Muzeum (ICMS ICOM) w Los Angeles 23–26 września 2024 roku

Krzysztof Osiewicz, Narodowy Instytut Muzeów

16.

O czym „milczy” wystawa „Kresy Europy. Ze skarbca Lwowskiego Muzeum Historycznego”

Galina Skoropadowa, Lwowskie Muzeum Historyczne

74.

Nieznane akwarele dwóch żołnierzy z epoki autorstwa Michała Bakki – zapomnianego malarza początku XX wieku

Agnieszka Szykuła, Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie im. A. Szeptyckiego

23.

Potwierdzone przez UNESCO straty w dobrach kultury w Ukrainie

oprac. Magdalena Piorunek, Narodowy Instytut Muzeów

78.

Kolejna ikona z Olsztyna wróciła do domu

Ewa Witkowska, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

24.

Anektowane. Nieocalone. Utracone?

Iryna Syzonenko, Stowarzyszenie Historyków Sztuki

80.

Przestępczość wymierzona w dobra kultury w Polsce w 2024 roku.
Analiza na podstawie danych Komendy Głównej Policji oraz kalendarium zdarzeń

Magdalena Piorunek, Narodowy Instytut Muzeów

42.

Opowieść o świecie, który przeminął.
Kilka uwag o zaginionym obrazie *Wielki Piątek* Józefa Chełmońskiego

Arkadiusz Krawczyk, Muzeum Narodowe w Poznaniu

88.

Katalog strat

oprac. Ewa Witkowska, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

54.

Cmentarz rzymskokatolicki w Druskienikach (Republika Litewska)

Jan Skłodowski, Stowarzyszenie Historyków Sztuki

Narodowy
Instytut
Muzeów

ul. Topiel 12,
00-342 Warszawa
Tel: +48 22 25 69 600

cbu@nim.gov.pl
www.nim.gov.pl

RADA REDAKCYJNA
Dorota Janiszewska-Jakubiak
Robert Pasieczny
Elżbieta Rogowska
Marcin Sabaciński
Anna Skaldawska
prof. dr hab. Maciej Trzciniński

REDAKTOR NACZELNA
Magdalena Piorunek

PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD
Grafixpol

REDAKCJA JĘZYKOWA
I KOREKTA
Angelika Chrzanowska

Na okładce: Artysta nieznany,
Portret Roksolany, XVI wiek,
fot. Lwowskie Muzeum
Historyczne

biuro@nim.gov.pl

Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do nadawania publikowanym tekstom własnych tytułów i śródtytułów, redagowania, skracania i adiustacji tekstów.

Wyrażone w opublikowanych tekstach opinie pochodzą wyłącznie od ich autorów i nie należy ich utożsamiać z opiniami redakcji lub wydawcy „Cenne, Bezcenne, Utracone”.

1(108)–2(109)/2025

Numer jesienny otwiera tekst dr. hab. Kyryla Myzgina o zagrożeniach dla dziedzictwa archeologicznego Ukrainy w warunkach wojennych. Autor analizuje, jak wojna wpłynęła na nielegalne poszukiwania i handel tamtejszymi zabytkami archeologicznymi, w tym także na przemyt artefaktów archeologicznych.

Kolejny przedstawiamy artykuł Galiny Skoropadowej, współkuratorce wystawy „Kresy Europy. Ze skarbca Lwowskiego Muzeum Historycznego”, którą w tym roku udostępniono publiczności w Lublinie i we Wrocławiu. Oprócz popularyzacji i promocji wspólnego dziedzictwa kulturowego projekt ten ma na celu zachowanie i ochronę cennych zabytków kultury światowej przed ewentualnym zagrożeniem zniszczenia w warunkach wojny rosyjsko-ukraińskiej. Tematem kolejnego artykułu autorstwa dr Iryny Syzonenko są dobra, które niestety już ucierpiały w trakcie tej wojny. Autorka analizuje stan kolekcji wybranych muzeów, znajdujących się na anektowanych terenach Ukrainy, oraz opisuje, jak ich zbiory zostały ograbione przez Rosjan.

W dalszej części numeru dr Arkadiusz Krawczyk pisze o utraconej spuściźnie malarskiej Józefa Chelmońskiego. Szczególne miejsce w tym tekście zajmuje *Wielki Piątek* (1898), dzieło z przedwojennej kolekcji Muzeum Wielkopolskiego zrabowane w trakcie II wojny światowej. Następnie dr Jan Skłodowski porusza temat rzymskokatolickiego cmentarza w Druskienikach – miejsca stanowiącego ważny znak kulturowy na historycznej mapie dawnej Rzeczypospolitej.

W tym numerze czytelnicy będą mieli okazję zapoznać się z przygotowanym przez Krzysztofa Osiewicza opisem Konferencji Międzynarodowego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Muzeum, zorganizowanej w Los Angeles w dniach 23–26 września 2024 roku. Następnie dr Agnieszka Szykuła przedstawi informacje o najnowszych, zidentyfikowanych w ubiegłym roku akwarelach Michała Bakki, a Ewa Witkowska wspomni o trzeciej już odzyskanej ikonie ze skradzionego w 1990 roku zbioru 29 dzieł z Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.

Tradycyjnie numer wieńczy artykuł o przestępczości wymierzonej w dobra kultury w ubiegłym roku w Polsce wraz z dołączonym do niego kalendarium zdarzeń przestępczych oraz rubryka *Katalog strat*, w której prezentujemy wybór obiektów zarejestrowanych w ostatnim czasie w Krajowym wykazie zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem.

Zapraszam do lektury!

Magdalena Piorunek
Redaktor naczelna

